

Na 74.obljetnicu formiranja evocirana sjećanja na borbeni put te proslavljene jedinice Narodnooslobodilačke vojske Hrvatske u čijem je prvom stroju stajalo 699 mladih boraca, uglavnom seljačkog podrijetla, Srba, Hrvata i Muslimana

Peta kordunaška brigada formirana je 16. rujna 1942. godine od dijelova 1. i 2. kordunaškog NOP odreda. U prvom stroju stajalo je 699 mladih boraca, uglavnom seljačkog podrijetla, Srba, Hrvata i Muslimana To je, među inim, rečeno na 74. obljetnici obilježavanja brigade u sastavu slavne Osme kordunaške divizije u Petrovoj poljani u općini Vojnić, na granici s Bosnom i Hercegovinom. Svečanosti su nazočili brojni poklonici antifašizma iz kordunaških mjesta i iz udruga antifašističkih boraca i antifašista Karlovačke županije i Velike Kladuše, te Društva „Josip Broz Tito“.

S radošću u partizane

„Uglavnom smo svi bili jako mladi, znali smo da nas čeka težak put i velika borba za slobodu, ali smo svejedno s radošću išli u partizane“, kazao je kratko pozdravljajući skup **Bogdan Lukić**, 93-trogodišnji ratni pripadnik brigade iz Gejkovca. Nazočnima su se prigodnim riječima obratili i

Branko Kljajić

, predsjednik Saveza udruga antifašista Karlovačke županije

Dragan Bjelivuk

, predsjednik Općinskog vijeća Vojnića,

Dušan Crnković

, predsjednik Druge udruge antifašista Vojnića i

Sulejman Muhamedagić

, predsjednik UABA Velika Kladuša.

„Osjetila se potreba za formiranjem jače brigade pa je odlučeno o formiranju Pete brigade što je odgovaralo daljnjoj koncepciji i planovima borbe. Brigada je djelovala na širem prostoru Korduna sve do Ogulina i na Baniji do Siska. Uspješno je surađivala s jedinicama iz Bosanske krajine, a u svom sastavu je osim Srba imala i Hrvate i Muslimane. U ovoj brigadi, 80 posto boraca su bili seljaci“, rekao je, među ostalim, **Nikola Pavić**, predsjednik Prve udruge antifašista Vojnića.

Ubrzo nakon formiranja, brigada sudjeluje u operacijama na Baniji i u napadu na Glinu, te napada neprijateljske posade duž pruge Majur-Sunja. Dijelovi brigade su noću 3/4. rujna zaplijenili lokomotivu i 8 vagona na pruzi Sunja-Brđani i zarobili 58 domobrana, ustaša i Nijemaca. Nakon povratka sa Banije, podržana od dva tenka, napala je i razbila 8/9. prosinca neprijateljska uporišta u Skakavcu i blokirala Bučice. U prvoj polovini siječnja 1943. godine, brigada je zauzela Saborsko a u borbama kod Ličke Jesenice razbila veću skupinu četnika. U četvrtoj neprijateljskoj ofenzivi zatvarala je pravce od Karlovca ka Vojniću i Slunju i vodila obrambene borbe sa dijelovima njemačke 7. SS Prinz Eugen divizije u širem rajonu Vojnića.

Od 11. do 21. veljače razbila je jake talijanske snage duž ceste Kulen Vakuf-Goprnji Lapac; naročito oštre borbe vodila je kod Borićevca i Gornjeg Lapca. U travnju je sudjelovala u oslobodenju doline rijeke Gacke. Njene jedinice zauzele su 17. lipnja Cetingrad (poginulo je 60, ranjeno 15 i zarobljeno 160 domobrana iz 11. gorske pukovnije). Sa jedinicama Unske operativne grupe sudjelovala je u borbama protiv ustaško-domobrantskih formacija za oslobodenje Slunja i Velike Kladuše. U kolovozu i rujnu borila se protiv četničkih i ustaško-domobrantskih snaga u sjevernim dijelovima Like, a potom u gorskom kotaru, gdje je 14. rujna kod Musulinskog potoka razbila kolonu četnika (poginulo je i ranjeno oko stotinu, a zarobljeno 230 četnika). U listoopadu i studenome branila je slobodni teritorij Korduna od napada njemačkih i ustaško-domobrantskih jedinica iz Ogulina. Koncem studenoga imala je 1433 borca. U prosincu je sudjelovala u kordunaško-banijsko-pokupsko-turopoljskoj operaciji. Kod Primišlja došlo je do susretne borbe s prethodnicom njemačkog 671. grenadirskog puka, koji je razbijen i odbačen preko rijeke Mrežnice.

Povratak na Kordun

Početakom 1944. sa ostalim snagama 8. kordunaške divizije zauzeli su ustaško-domobrantsko uporište Oštarije i Vukmanić. Brigada je sredinom lipnja napala neprijateljske posade i rušila prugu Zagreb-Karovac. Početkom srpnja branila je zajedno sa slovenskim partizanskim jedinicama Žumberak i Belu krajinu. Koncem srpnja vratila se na Kordun, popunla novim brocima i u kolovozu branila slobodni teritorij Like. U kolovozu je vodila teške borbe na komunikacijama Korenica-Prijeboj-Plitvički Leskovac protiv dijelova 392. Legionarske divizije. U rujnu borbeno je djelovala na području Banije a u studenome je sudjelovala u borbama za Cazin. Do kraja rata borbeno djeluje u operacijama za oslobodenje Like, Gorskog kotara i Slovenije.

Dodajmo, u Petrovoj poljani su 1977. godine za 35. obljetnicu formiranja Pete kordunaške

brigade posađeni borići u više redova koji simboliziraju tri bataljuna koja su ušla u sastav brigade i postavljen je tenk iz tog vremena, koji i danas stoji,. Borići su izrasli u velika stgabra.

Bojan Mirosavljev